

Anlita logoped i äldreomsorgen

Att åldras är ingen sjukdom, men med högre ålder ökar risken för att drabbas av dysfagi, dvs svårigheter med att tugga och eller svälja. Dysfagi kan skapa ett stort lidande, leda till undernäring och i värsta fall innebära en tidigare död.

Enligt Socialstyrelsen är cirka 30% av alla inom äldrevården undernärda och en av de vanligaste orsakerna till detta är dysfagi. Dysfagi är inte en sjukdom, utan en komplikation vid olika tillstånd och sjukdomar. Den kan ta en mängd olika former såsom svårigheter att tugga och svälja mat, obehagskänslor, mat som samlas i kinderna eller rinner bredvid munnen, hosta utan övriga förkylningssymptom och rosslig röst. Effekterna för individen i det vardagliga livet varierar likaså. För vissa uttrycker dysfagin sig genom förändrat ätbeteende, viktförändringar och nedsatt allmäntillstånd. I vissa fall resulterar de även i undernäring och uttorkning, svårigheter att ta mediciner och kan leda till att personen blir deprimerad.

Studier visar att 55-86% av personer som bor på vårdboende har sväljningssvårigheter. Den absolut vanligaste dödsorsaken hos demenssjuka med lunginflammation är felsväljningar. Trots att sväljningssvårigheter är ett problem som uppmärksammas i allt större utsträckning är intresset och kunskapen mycket ojämn och begränsad inom den kommunala vården och omsorgen. Som det ser ut idag kan det finnas en dietist tillgänglig inom kommunens vård och omsorg, men då blir den huvudsakliga åtgärden kostinriktad utifrån näringsinnehåll, ibland kombinerat med råd om kostens konsistens. Det säkerställer inte att sväljningarna blir säkrare.

I och med detta menar vi att kommunen måste anlita utbildade logoped i äldreomsorgen. Detta för att säkerställa både ökad kompetens och medvetenhet hos personalen samt att sväljsvårigheter upptäcks och åtgärdas utifrån en professionell bedömning i den äldres närmiljö. Det betyder också att den enskildes livskvalitet förbättras. Vidare kan logoped även vara till nytta för brukare med språk- och talsvårigheter i samband med exempelvis afasi.

I Partille kommun har man anställt en logoped på ett äldreboende och resultaten har varit mycket positiva. Den övriga personalen får kontinuerligt kompetensutveckling och de äldre samt deras närstående kan lätt få stöd och råd. Idag är det de äldre som får lida av den bristande kompetensen inom äldreomsorgen. Logoped kan göra en stor skillnad samtidigt som de äldres rätt till kost och kommunikation värnas!

Afasi och dysfagi kan även drabba personer yngre än 65 år vilket betyder att logopeder kan vara av betydande hjälp även för Individ och Familjenämndens omsorgspersonal.

Med anledning av ovanstående yrkar undertecknade att kommunfullmäktige beslutar

- Att ge Äldrenämnden i uppdrag att utreda behovet av kompetensutveckling om dysfagi bland omsorgspersonal för att säkerställa att personer med sväljsvårigheter boende i särskilt boende får den vård och det bemötande som de har rätt till.
- Att Äldrenämnden anlitar logopeder i äldreomsorgen för att tillgodose att vård och omsorgspersonal har rätt kunskaper både i teori och praktik när det gäller dysfagi och afasi.
- Att även Individ och Familjenämndens vårdpersonal kan ta del av ovanstående kompetensutveckling om behov finns.

Veronica Kerr, KD
Vice ordförande i Äldrenämnden,

Marianne Normark, L
Ledamot i Äldrenämnden

Sven-Olov Edvinsson, C
Vice ordförande i Kommunfullmäktige

Elmer Eriksson, M
Ledamot i Kommunfullmäktige